

Vlaams
Parlement

stuk **865** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 5 januari 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	15
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	19
Advies van de Raad van State	25
Ontwerp van decreet	31
Bijlage: Tekst van de overeenkomst	35
– Nederlandse tekst	37
– Engelse tekst	51

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting**1. Betekenis van de overeenkomst**

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsovereenkomsten. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcrederedienst (NDD). Voor de NDD is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. De NDD kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Zij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationale recht op het interne recht van een staat.

De bilaterale verdragen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, die de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) sluit, bevestigen onder meer het principe dat een onteigening of beperking van investeringen slechts mogelijk is in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en in geval van een passende, efficiënte vergoeding, dit wil zeggen een vergoeding die kan gerepatriëerd worden. Ook de risico's 'oorlog' en 'opstand' worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Tot slot is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kunnen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationaal Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCITRAL (United Nations Commission of International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). Ook werd een verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillenbeslechtingorganen van de internationale Kamer van Koophandel in Parijs opgenomen in de investeringsovereenkomst.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit of risico.

De Vlaamse Regering hecht bijzonder belang aan een zo breed mogelijke toepassing van fundamentele arbeids- en milieunormen in de wereld. Zij ijvert voor de opname van een verwijzing naar die normen in alle BLEU-investeringsovereenkomsten.

Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is de Europese Unie (EU) exclusief bevoegd voor het sluiten van investeringsovereenkomsten. De Europese Commissie, die het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU uitvoert en dus dergelijke investeringsovereenkomsten zal onderhandelen, deed op 7 juli 2010 een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van overgangsregelingen voor bilaterale investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen¹. Aangezien het Verdrag van Lissabon niet voorziet in een expliciete overgangsregeling die de status

¹ COM(2010)344 definitief.

van de door de lidstaten gesloten overeenkomsten verduidelijkt, wordt met dit voorstel het voortbestaan van alle thans van kracht zijnde investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen toegestaan. Hierdoor garandeert het voorstel uitdrukkelijk de rechtszekerheid met betrekking tot de voorwaarden waaronder investeerders werken. Deze benadering biedt de mogelijkheid geleidelijk een EU-investeringsbeleid te formuleren en uit te werken. De Commissie gaat tegen uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van de verordening alle bestaande bilaterale overeenkomsten toetsen op enkele voorgestelde criteria. Indien zij tot het besluit komt dat een overeenkomst niet conform is, kan zij de machtiging tot het voortbestaan van de overeenkomst intrekken en de lidstaat de opdracht geven om de overeenkomst te wijzigen of op te zeggen.

Het voorstel stelt tevens een kader en voorwaarden vast om lidstaten te machtigen onderhandelingen met derde landen aan te knopen met het oog op de wijziging van bestaande bilaterale investeringsovereenkomsten. Binnen dit kader kunnen lidstaten ook onder bepaalde voorwaarden gemachtigd worden tot het voeren van onderhandelingen over en het sluiten van nieuwe bilaterale investeringsovereenkomsten. De in het voorstel opgenomen procedure moet beschouwd worden als een uitzonderlijke overgangsmaatregel.

De Raad Buitenlandse Zaken benadrukte op 10 september 2010 dat er zo spoedig mogelijk een alomvattend en efficiënt kader moet komen voor investeringsovereenkomsten op EU-vlak. De Raad en het Europees Parlement bespreken en amenderen het voorstel van verordening, en zullen deze via de gewone wetgevingsprocedure aannemen.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationale publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, sluiten de daartoe bevoegde regeringen alle verdragen en leggen ze ter instemming voor aan hun parlementen, vooraleer zij uitwerking kunnen hebben.

De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde op 4 mei 1994 het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten vast. De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Men noemt de overeenkomsten ‘gemengde’ verdragen wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economische beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in wer-

king kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland²

2.1. *Ligging en politieke gegevens*

Met 10.908 km² en ruim twee miljoen inwoners (van wie 90% van Albanese origine) is Kosovo een klein Balkanland dat begrensd wordt door Servië, Macedonië, Albanië en Montenegro. Ongeveer een half miljoen Kosovaren leeft in het buitenland.

Op 10 juni 1999 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) resolutie 1244 aan. Op basis van die resolutie nam de United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) het bestuur over Kosovo over. De Kosovo Force (KFOR), de vredesmacht van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), werd belast met toezicht op de openbare orde.

Op 17 februari 2008 riep het Kosovaarse Parlement de onafhankelijkheid van Kosovo uit. Costa Rica was het eerste land dat de onafhankelijke staat officieel erkende. Eind november 2010 hadden 71 staten het land erkend, 32 andere – waaronder de EU-lidstaten Cyprus, Griekenland, Roemenië, Slowakije en Spanje – hebben aangegeven dit niet te zullen doen.

De nieuwe grondwet die op 15 juni 2008 van kracht werd, is opgesteld volgens Europese normen. Hij verzekert de bescherming van de rechten van de mens en de minderheden. Kosovo kreeg officieel de leiding over het land. De VN droegen belangrijke bevoegdheden over aan de Kosovaarse Regering. De president kan sindsdien wetten afkondigen, er kwam voor het eerst een minister van Buitenlandse Zaken, Kosovo mag zelf verkiezingen organiseren en het krijgt staatsburgerschap, een nieuw volkslied, een veiligheidsmacht en een centrale bank. De verantwoordelijkheid op het vlak van justitie en politie bleef voorlopig in handen van de UNMIK, zoals trouwens voorzien was in het plan van de Finse ex-premier Ahtisaari, de speciale VN-gezant voor Kosovo.

Op 22 juli 2010 oordeelde het Internationaal Gerechtshof in Den Haag dat de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo geen schending betekent van het internationale recht. Op 10 september 2010 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) unaniem een door de EU en Servië voorgestelde resolutie aan die oproept tot een dialoog tussen Servië en Kosovo. Volgens de EU betekent die resolutie een belangrijke stap voorwaarts.

Begin november 2010 overleefde de regering een motie van wantrouwen niet nadat de Democratische Liga besloot de samenwerking met de Democratische Partij van premier Thaci te verbreken en uit de regering te stappen.

In zijn rapport 2010 Freedom in the World kent Freedom House een betere score toe aan Kosovo, zowel inzake het naleven van de politieke rechten (van 6 naar 5 op een schaal van 1 tot 7) als de burgerrechten (van 5 naar 4). Het land kon zijn status verbeteren door het goede verloop van de gemeenteraadsverkiezingen die eind 2009 plaatsvonden, en door een betere erkenning van de rechten van minderheden. Nog volgens Freedom House is corruptie een groot probleem, zelfs in de context van de Balkan. Deze situatie is deels te wijten aan een geschiedenis van ondergrondse instellingen en smokkel op grote schaal, en

² Voor het opstellen van dit overzicht werden verschillende bronnen geraadpleegd: publicaties van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, UNCTAD en diverse websites.

is verergerd door het grote aantal wettelijke regimes en overheden. Kosovo werd voor het eerst genoteerd op Corruption Perception Index 2010 van Transparency International. Met een score van 2,8 op 10 bekleedt het de 110de plaats. Ook de georganiseerde misdaad vormt een ernstig probleem, en de situatie van etnische minderheden is sinds de onafhankelijkheidsverklaring niet verbeterd.

2.2. *De economische situatie*

De Kosovaarse economie kende vanaf 1999 een trage groei. Hoewel belangrijke stappen gezet werden met het oog op de heropleving van de economie, zijn er nog steeds belangrijke uitdagingen. Eén daarvan is het aanpakken van de deficitaire handelsbalans. Kosovo is sterk afhankelijk van de invoer. Zowel politieke, historische als economische oorzaken liggen aan de basis van de lage export. Zo vormde de discussie over het politieke statuut van Kosovo een hinderpaal voor de ontwikkeling van het land. Bovendien erfde het na oorlogse Kosovo vernielde industrieën en bedrijven, en bemoeilijkte een problematische privatisering hun herstel. Daarnaast waren er ontoereikende investeringen, een gebrekkige energievoorziening en een beperkte infrastructuur. Dat leidde tot een 'zwarte' economie. Corruptie en de georganiseerde misdaad hebben een negatieve invloed, ook al hanteert de UNMIK in dit verband de nultolerantie.

Met internationale hulp slaagde Kosovo erin de helft van de staatsbedrijven te privatiseren. Wegens de geringe integratie in de wereldeconomie is Kosovo niet erg getroffen door de jongste financiële en economische crisis. Toch hebben de indirecte gevolgen van die crisis de groei ietwat afgeremd. In 2009 bedroeg de groei 4,4% van het bruto binnenlands product (bbp) tegenover 5,4% in 2008. Kosovo behoort tot de sterkst groeiende landen in Europa, maar tegelijkertijd ook tot de armste. De groei was in grote mate direct of indirect afhankelijk van donoren, de aanwezigheid van vertegenwoordigers van internationale organisaties zoals de UNMIK en de KFOR, en stortingen van Kosovaren in het buitenland. Door de daling van de internationale hulp zijn het belang van de privésector, de consumptie en de investeringen groter geworden.

Op 12 juni 2008 keurde de regering het kader voor uitgaven op middellange termijn (mid-term expenditure framework, MTEF) 2009-2011 goed. Dat MTEF bevat ontwikkelingsdoelstellingen en richtlijnen voor de overheidsuitgaven. De regering voert ook een vrij stabiel monetair beleid.

De landbouwsector zorgt voor een groot deel van de tewerkstelling, en is de belangrijkste inkomensbron voor heel wat inwoners. Die sector is goed voor 18% van het bbp en voor 13% van de uitvoer. Toch is invoer nodig om te voldoen aan de binnenlandse vraag naar landbouwproducten en voedingsmiddelen. Tien procent van de bevolking is actief in de bosbouw en de houtbewerking. Kosovo bezit een grote voorraad natuurlijke hulpbronnen. Het land heeft op wereldvlak de vijfde grootste voorraden bruinkool. De jongste jaren heeft de bouwsector aan belang gewonnen. Deze sector heeft een groot potentieel.

De hoge werkloosheid is één van de grootste problemen voor de socio-economische ontwikkeling van het land. Naar schatting is zowat 40% van de actieve bevolking werkloos. De tewerkstelling van vrouwen is laag en de jeugdwerkloosheid extreem hoog. Meer dan 90% van de ingeschreven werkzoekenden is langer dan een jaar werkloos. Een arbeidswetgeving bestaat niet en er zijn geen arbeidsrechtbanken. De rol van de sociale partners in de besluitvorming is beperkt.

2.3. *Het investeringsklimaat in Kosovo*

Het Kosovaarse Parlement nam in november 2005 de wet inzake buitenlandse investeringen³ aan, die in april 2006 bekrachtigd werd. Het doel van die wet is buitenlandse investeringen te bevorderen en aan te moedigen door investeerders fundamentele en afdwingbare rechten en garanties te bieden die hen verzekeren dat zij en hun investeringen een eerlijke en respectvolle bescherming en behandeling krijgen overeenkomstig de rechtsregels en de algemeen aanvaarde internationale normen en praktijken. Buitenlanders krijgen dezelfde voorrechten als Kosovaren, met dien verstande dat buitenlandse investeerders voor niet meer dan 49% het eigendom kunnen verwerven van bedrijven die militaire producten verkopen.

Het agentschap voor de bevordering van investeringen (Investment Promotion Agency of Kosovo, IPAK) moet het imago van Kosovo verbeteren en buitenlandse directe investeringen aantrekken. Dit moet ten goede komen aan de economische ontwikkeling van het land, wat een onmiddellijke weerslag zal hebben op het werkloosheidscijfer en op het sociale welzijn van de burgers. Het IPAK biedt een uniek loket dat kandidaat-investeerders informeert en hen helpt tijdens alle fazen van hun investering.

In november 2006 opende het Economisch Initiatief voor Kosovo (Economic Initiative for Kosovo, ECIKS) met de steun van het Oostenrijkse Ministerie van Buitenlandse Zaken de eerste Kosovaarse vertegenwoordiging in het buitenland. Het Weense bureau van het IPAK verschaft informatie aan bestaande en potentiële investeerders uit Duitstalige landen.

In de brochure ‘Investing in Kosovo’ van het Ministerie van Handel en Industrie staan tien redenen om in Kosovo te investeren:

- de jongste bevolking in Europa met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar;
- een grote beschikbaarheid van goed opgeleide en relatief weinig kostende arbeidskrachten;
- de euro als officiële munteenheid;
- de vrije toegang tot de markten in de EU op basis van het systeem van autonome handelspreferenties (ATP), de lidstaten van de vrijhandelsovereenkomst voor Centraal-Europa (Central European Free Trade Agreement, CEFTA) en de Verenigde Staten;
- lage belastingen;
- een stabiele politieke situatie;
- een wetgeving die compatibel is met de EU-regelgeving: buitenlandse investeerders genieten nationale behandeling, bescherming tegen onteigening en nationalisatie en de overmaking van winsten en geïnvesteerd kapitaal is vrij en onbeperkt; alle wet- en regelgeving is online;
- de strategische ligging van Kosovo en een zich ontwikkelende infrastructuur;
- een gezond bankwezen: de financiële instellingen zijn in privéhanden en zij bleven stabiel ondanks de internationale financiële crisis;
- ruime investeringsmogelijkheden in de landbouw, de voedingsmiddelenindustrie, de houtbewerking, de bouw, de textiel, de informatietechnologie, auto-onderdelen, energie en mijnbouw.

De jongste jaren is de interesse van buitenlandse investeerders fel toegenomen, en hebben buitenlandse directe investeringen een hoge vlucht genomen. Gegevens van het Business Registry Office tonen aan dat in 2010 3523 buitenlandse of gemengde bedrijven gebruik maakten van de mogelijkheid om in Kosovo te investeren. Uit de brochure ‘Investing in Kosovo’ blijkt dat het land in de periode 2007-2009 voor meer dan een miljard euro buitenlandse directe investeringen aantrok. Na een piek in 2007 met 440,7 miljoen euro volgde de daaropvolgende jaren een daling die vooral te wijten was aan de internationale financiële crisis.

³ Law No. 02/L-33 on foreign investment.

Oostenrijk was de eerste EU-lidstaat waarmee Kosovo in januari 2010 een investerings-overeenkomst sloot.

2.4. *Buitenlandse handel*

Buitenlandse handel wordt beschouwd als één van de voornaamste groei-instrumenten. Daarom is het handelsbeleid één van de sleutelementen van het economische beleid. Het Kosovaarse handelsregime is eenvoudig, gemakkelijk beheersbaar, transparant en non-discriminatoir. De uitvoer is niet onderhevig aan belasting op de toegevoegde waarde (btw) of douanetarieven. Voor ingevoerde producten geldt, op enkele uitzonderingen na (grondstoffen, kapitaal en halfafgewerkte producten), een douanetarief van 10%. Accijnzen worden geheven op brandstoffen, tabak, alcohol en luxegoederen.

In de naoorlogse periode kende de uitvoer een indrukwekkende groei met een jaarlijks gemiddelde van 60% tussen 2001 en 2008, maar met slechts 162 miljoen euro in 2009 blijft de export laag. Zeker omdat de invoer elk jaar ook met gemiddeld 15% toenam. In 2009 bereikte de invoer 1,9 miljard euro. Kosovo heeft bijgevolg een groot deficit op zijn handelsbalans.

De invoer bestaat vooral uit voedingsmiddelen, minerale producten, machines en uitrustingsgoederen, basismetalen en chemische producten. Traditionele exportproducten zijn schroot en minerale producten die samen goed zijn voor 60% van de totale uitvoer. Andere belangrijke exportgoederen zijn groenten en lederwaren. De EU en de CEFTA-lidstaten zijn de voornaamste handelspartners.

Volgens de NDD zijn het politieke en het commerciële risico voor exporttransacties hoog. Het commerciële risico krijgt de hoogste quotering (C op een schaal van A tot C). Het politieke risico krijgt een 4 (op een schaal van 1 tot 7) voor kortlopend krediet en een 5 voor speciale transacties. Voor exporttransacties met kortlopend krediet kan de NDD politieke en commerciële risico's in open account verzekeren, dit wil zeggen zonder dat een bankgarantie vereist is. Voor speciale transacties met publieke debiteuren is een garantie van het ministerie van economie en financiën vereist. Transacties met overheidsdebiteuren of -garanten kunnen onderworpen zijn aan beperkingen op niet-concessionaire kredieten die het IMF en/of de Internationale Ontwikkelingsorganisatie (IDA) oplegt.

2.5. *De relatie tussen Vlaanderen/België en Kosovo*

De Vlaamse Regering legt een bijkomende focus op de Westelijke Balkan⁴. De speerpunten en modaliteiten van deze samenwerking zullen vastgelegd worden op grond van lokale behoeften en de beschikbare expertise in Vlaanderen, en zullen nadrukkelijk afgestemd worden op de diverse steunmaatregelen die voorzien zijn in het EU-nabuurshipsbeleid.

Op 6 februari 2004 ondertekenden de toenmalige Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie en de UNMIK een memorandum of understanding over samenwerking op het vlak van openbare werken en openbaar vervoer. Op 10 juli 2008 zetten de toenmalige Vlaamse minister van Ambtenarenzaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme en de Kosovaarse minister van Buitenlandse Zaken hun handtekening onder een intentieverklaring waarin zij de wens uitdrukten om de vriendschapsbanden en de samenwerking tussen Vlaanderen en Kosovo te versterken⁵.

De Vlaamse export naar Kosovo is vrij beperkt. In 2009 voerde Vlaanderen voor 3,5 miljoen euro uit. Daarmee bekleedde Kosovo pas de 163ste plaats op de lijst van Vlaamse af-

⁴ Regeeraakkoord 2009-2014, pagina 92.

⁵ Het memorandum of understanding en de intentieverklaring zijn opgenomen in de databank NADIA die te raadplegen is op <http://nadia-burger.vlaanderen.be/nadia>.

zetmarkten. De invoer is fel teruggezaakt van 30 miljoen euro in 2008 naar 5,5 miljoen euro in 2009. Hiermee staat Kosovo op de 138ste plaats in de rangschikking van de leveranciers.

België was in 2008 samen met India een belangrijke afzetmarkt, vooral voor ijzer en nikkel. In 2009 werd die trend niet voortgezet omdat die sector erg getroffen werd door de financiële crisis.

België erkende de Republiek Kosovo bij het koninklijk besluit van 24 februari 2008. Beide landen sloten op 23 april 2008 een overeenkomst inzake het aanknopen van diplomatieke en consulaire betrekkingen. Belgische militairen maakten deel uit van KFOR.

2.6. *Internationale verbintenissen van Kosovo*

Kosovo streeft naar meer volkenrechtelijke erkenningen en naar de toetreding tot internationale organisaties. In 2009 vormde de opname in het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank een eerste succes. Met uitzondering van Servië en Bosnië en Herzegovina hebben alle Balkanstaten Kosovo erkend. Het land heeft een bijzonder sterke band met Albanië, maar de relaties met Servië zijn zeer moeilijk. De Serviërs blijven Kosovo als een deel van hun grondgebied beschouwen, en zij betwisten de rechtmatigheid van de onafhankelijkheid.

De stapsgewijze integratie in de euro-atlantische structuren staat centraal in het buitenlandse beleid.

De EU heeft herhaaldelijk aangekondigd dat Kosovo, zoals de andere Balkanstaten, een Europees perspectief heeft. Het land maakt deel uit van het stabilisatie- en associatieproces voor de Westelijke Balkan. De EU steunt de politieke en economische ontwikkeling van Kosovo. Het feit dat niet alle EU-lidstaten de Kosovaarse onafhankelijkheid erkend hebben, doet geen afbreuk aan de Europese engagementen. Een speciale gezant moet het politieke proces ondersteunen en de consistentie van de Europese actie verzekeren. In juli 2008 organiseerde de Europese Commissie een donorconferentie waarop voor 1,2 miljard steun toegezegd werd. De EU verleent steun uit verschillende financieringsbronnen zoals het Instrument voor pretoetredingssteun (IPA).

Op 9 november 2010 deed de Europese Commissie een mededeling aan het Europees Parlement en de Raad over de uitbreidingsstrategie en de voornaamste uitdagingen voor 2010-2011⁶. In het bijgevoegde voortgangsrapport 2010⁷ stelt de Commissie dat Kosovo vooruitgang geboekt heeft op het vlak van de verschillende criteria. Zij is bereid een dialoog te starten over visa-liberalisering en Kosovo te helpen om de voorwaarden te vervullen voor een mogelijk handelsakkoord met de EU, en om dat land aan relevante Europese programma's te laten deelnemen.

Bij het Gemeenschappelijk Optreden van de Raad van 4 februari 2008 werd de Europese Rechtsstaatmissie van de EU (European Union Rule of Law Mission in Kosovo, EULEX) ingesteld. EULEX verleent bijstand aan de instellingen, het justitiële apparaat en de wets-handhavinginstanties.

⁶ COM(2010)660 – Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Enlargement Strategy and Main Challenges 2010-2011.

⁷ SEC(2010)1329 – Commission Staff working document Kosovo 2010 progress report.

II. Specifieke toelichting bij de overeenkomst met Kosovo

1. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verschillende overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Er vonden geen echte onderhandelingen plaats tussen de BLEU en Kosovo. De onderhandelaars bereikten een akkoord over de ontwerptekst na de uitwisseling van hun typeteksten. De parafering vond plaats in Brussel op 3 februari 2010.

De overeenkomst is opgemaakt in het Nederlands, het Frans, het Engels, het Albanees en het Servisch. De Engelse versie is doorslaggevend bij een geschil over de interpretatie van de overeenkomst.

2. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-typetekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De gedane investeringen genieten te allen tijde op het grondgebied van de andere overeenkomstsluitende partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling en een volledige bescherming en zekerheid. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt en dat zij die wetgeving stelselmatig moeten verbeteren.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers en naar een verbetering van die normen.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbare nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoir is, en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer als principe geldt.

Artikel 9 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van haar eigen investeerders, indien die partij of instelling schadevergoeding uitbetaald heeft aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten bevestigd die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze overeenkomst.

Artikel 14 vraagt transparantie. De partijen moeten in de mate van het mogelijke hun wetten, regels en administratieve bepalingen publiceren of ter beschikking stellen, zodat geïnteresseerden ermee vertrouwd geraken.

Artikel 15 voorziet overleg tussen de partijen over thema's die verband houden met de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst.

Artikel 16 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgingen, gelijk met de investeringen na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 17 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De typeovereenkomst treedt in werking een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging telkens stilzwijgend verlengd wordt met dezelfde termijn.

Vergelijking van de tekst van de overeenkomst met de BLEU-typetekst

De BLEU-typetekst werd bijna volledig aanvaard door de partner. Er zijn slechts enkele aanpassingen aangebracht.

In de preambule staan een aantal bijkomende overwegingen. De partijen erkennen dat:

- de bevordering van duurzame investeringen van essentieel belang is voor de verdere ontwikkeling van de economieën;
- een internationale investeringsovereenkomst de basisprincipes van transparantie, verantwoordelijkheid en wettelijkheid van alle betrokkenen moet weerspiegelen.

In artikel 1.2 is “investerings” gedefinieerd als alle soorten vermogensbestanddelen en elke inbreng in speciën, natura of diensten, die rechtstreeks of onrechtstreeks geïnvesteerd of geheinvesteerd worden, voor zover de investering een volledige onderneming of commerciële exploitatie betreft of een deel ervan. Veranderingen in de rechtsvorm worden uitgevoerd overeenkomstig de wetten en voorschriften van de overeenkomstsluitende partijen waar de investering gedaan wordt.

Vermits Kosovo geen lid is van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) staat in artikel 6.3 dat België en Luxemburg als IAO-leden en Kosovo als kandidaat-lidstaat de verplich-

tingen aanvaarden die de verklaring van de IAO over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk en de follow-up ervan, oplegt.

In artikel 8.1 staat dat de overmaking van met een investering verband houdende uitkeringen afhankelijk is van de maatregelen die de EU reeds aannam of zal aannemen. Deze aanpassing van de typetekst is doorgevoerd om dit artikel in overeenstemming te brengen met het Europees recht.

Artikel 16 bepaalt dat de overeenkomst betrekking heeft op investeringen die gedaan werden in overeenstemming met de wet- en regelgeving die dateert van na 10 juni 1999, de datum van aanneming van de VN-resolutie 1244.

4. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bracht op 15 september 2010 een briefadvies uit over de investeringsovereenkomsten tussen de BLEU en respectievelijk Kosovo, Montenegro en Togo. De SARiV stelt dat hij in vorige adviezen reeds dieper inging op de achtergrond en de problematiek van de BLEU-investeringsovereenkomsten.

De SARiV stelt vast dat de Vlaamse Regering er in haar besluit over het ontwerp van een Vlaamse strategie inzake duurzame ontwikkeling opnieuw voor koos om in het kader van het Gemeenschappelijk Handels- en Investeringsbeleid van de EU te ijveren voor een systematische opneming van de arbeids- en milieuclausules. De SARiV herhaalt zijn vraag aan de Vlaamse Regering om de BLEU-typetekst in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving.

De SARiV vindt het belangrijk dat Vlaanderen zich inschakelt in de internationale economie. De BLEU-investeringsovereenkomsten kunnen een rol spelen in het aanhalen van de economische banden met de betrokken landen.

De SARiV wijst erop dat de Europese Commissie op 7 juli 2010 een voorstel deed over de geldigheid van bestaande bilaterale investeringsovereenkomsten en een overgangsperiode voor lopende procedures. De ontwerpen van nota aan de Vlaamse Regering en van memorie van toelichting werden aangepast.

De SARiV wijst erop dat het voor Kosovo moeilijk is om investeringen aan te trekken, al behoort het tot de sterkste groei landen in Europa. De SARiV verwijst ook naar de bestaande banden tussen Vlaanderen en Kosovo, en stelt dat de voorliggende investeringsovereenkomst een aanvulling vormt in het aanhalen van de economische banden.

De Vlaamse Regering is er zich van bewust dat de overdracht van de bevoegdheid voor het sluiten van investeringsovereenkomsten van de lidstaten naar de EU gevolgen heeft voor onze investeringsovereenkomsten. Een analyse, en een eventuele amendement van de BLEU-typetekst dringt zich dan ook op. De diverse studies die rond dit thema uitgevoerd zijn, kunnen ondersteuning bieden aan dit proces. De modaliteiten van deze oefening zullen samen met de BLEU-partners bepaald worden.

5. Advies van de Raad van State

De Raad van State suggereert in zijn advies van 21 oktober 2010 (referte 48.795/1) om ook de Engelse tekst van de overeenkomst voor te leggen aan het Vlaams Parlement. Hoewel dit juridisch niet noodzakelijk is, legt de Vlaamse Regering steeds de taalversie voor die de partijen zullen hanteren in geval van geschillen over de interpretatie en de toepassing van de overeenkomst.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP

Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
T: +32 2 553 01 81
F: + 32 2 553 50 76
sariv@iv.vlaanderen.be
http://www.sariv.be

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
8 juli 2010

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2010/12

bijlagen

vragen naar / e-mail
roos.vandecruys@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32

datum
15 september 2010

Betreft: Briefadvies over de BLEU-investeringsakkoorden met Montenegro, Togo en Kosovo

Mijnheer de minister,

Tijdens haar vergadering van 2 juli 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de voorontwerpen van decreet houdende instemming met de overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen tussen enerzijds de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (hierna: "BLEU") en anderzijds Montenegro, ondertekend op 16 februari 2010, Kosovo, ondertekend op 9 maart 2010, en Togo, ondertekend op 6 juni 2009. Zij vroeg de minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlandse beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Na bespreking op zijn vergadering van 10 september 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de hogergenoemde overeenkomsten ten grondslag ligt, opteert de Raad ervoor om één advies te wijden aan de drie overeenkomsten. Bovendien ging hij in voorgaande adviezen, nl. Advies 2009/17 over de BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar en Advies 2010/7 over de BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan, reeds dieper in op de achtergrond en problematiek van de BLEU-akkoorden.¹

De Raad stelt vast dat de Vlaamse Regering, naast haar voornemen uit het Regeerakkoord, in haar besluit over de ontwerp Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling (VR 2010 2307 DOC 0743Bis) opnieuw ervoor koos om "in het kader van het Gemeenschappelijk Handels- en Investeringsbeleid van de EU ervoor te ijveren dat specifieke arbeids- en milieuclausules systematisch worden opgenomen in de onderhandelingen met derde landen. Dat geldt tevens voor de onderhandelingen voor het afsluiten van internationale handels- en investeringsakkoorden waar Vlaanderen bij betrokken is. De bilaterale BLEU-investeringsakkoorden zijn daarvan een voorbeeld."

De Raad vindt het belangrijk dat Vlaanderen zich inschakelt in de internationale economie. De BLEU-investeringsakkoorden kunnen een rol spelen in het aanhalen van de economische banden met deze drie partnerlanden. De Raad formuleert hieronder kort enkele aandachtspunten bij de drie BLEU-akkoorden.

¹ SARiV, *BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar*, Advies 2009/17, 15 juni 2009; SARiV, *BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan*, Advies 2010/7, 14 juni 2009.

1. Aandachtspunten bij de akkoorden

De nota's aan de Vlaamse Regering en de memories van toelichting van de drie overeenkomsten vermelden dat de Europese Commissie binnenkort een regelgevend kader zal voorstellen over de geldigheid van bestaande bilaterale investeringsakkoorden en een overgangperiode voor lopende procedures. De Commissie heeft inderdaad op 7 juli 2010 een voorstel daartoe gedaan. Bij de definitieve goedkeuring moeten de nota's en de memories van toelichting in die zin aangepast worden. De Raad zal op dit nieuw Europees kader ingaan in een ander advies. Tevens wordt in de memorie van toelichting bij deze bilaterale investeringsakkoorden reeds aangegeven dat zij niet altijd voldoen aan de Europese regels. Het is aangewezen dat bij de afhandeling van andere dossiers over zulke akkoorden, hiermee voorafgaand wordt rekening gehouden.

1.1. Montenegro

De Vlaamse Regering heeft in haar Regeerakkoord een nieuwe focus aangekondigd op de Westelijke Balkan. De Raad zou graag geïnformeerd worden over de wijze waarop de Vlaamse Regering hieraan invulling wil geven. Uit de cijfers van de memorie van toelichting blijkt dat de economische relaties tussen Vlaanderen en Montenegro eerder beperkt zijn. De Raad hoopt dat het sluiten van dit BLEU-investeringsakkoord bijdraagt tot de verdere uitbouw van de relaties. De Balkanlanden vormen een interessant gebied voor investeringen. Dit geldt in het bijzonder voor Montenegro aangezien het reeds gebruik maakt van de euro sinds 2002 (evenwel zonder lid te zijn van de eurozone). Bovendien heeft de EU een Stabilisatie- en Associatieovereenkomst gesloten met Montenegro. Deze trad in werking op 1 mei 2010. De Raad gaf hierover advies op 19 maart 2008 (zie Advies 2008/5).

De Raad verwelkomt de kleine aanpassing aan artikel 8, lid 1, van de BLEU-typetekst om het in overeenstemming te brengen met het Europees recht inzake vrij kapitaalverkeer. De Raad herhaalt echter zijn oproep uit zijn vorig BLEU-advies (Advies 2010/7) om de BLEU-typetekst aan te passen.

De Raad stelde verder nog een kleine materiële fout vast. In de tekst van het akkoord is ook sprake van een Montenegrijnse taalversie. In de nota aan de Vlaamse Regering is enkel sprake van een Nederlandse, Franse en Engelse versie.

1.2. Togo

De Raad vindt het positief dat de BLEU de kans heeft gegrepen om de onderhandelingen over dit akkoord te laten plaatsvinden met steun van UNCTAD in Genève in 2002. De onderhandelingen werden daar namelijk gegroepeerd samen met enkele andere landen ter ondersteuning van de minst ontwikkelde landen. Dit maakt een bundeling van expertise en een beperking van de kosten mogelijk. De Raad betreurt dat het daarna nog duurde tot 6 juni 2006 vooraleer de overeenkomst ondertekend werd en dat het daarna opnieuw bijna een jaar duurde tot het Departement internationaal Vlaanderen de verdragstekst ontving. Op basis van een consultatie van de NADIA-databank kon de Raad niet vaststellen wat intussen met de akkoorden met Guinee en Tsjaad, die tegelijkertijd werden onderhandeld, gebeurde. Mogelijk wachten deze ook nog steeds op verdere afhandeling.

Wat betreft de inhoud van de overeenkomst is de Raad verheugd dat Togo de artikelen betreffende arbeid en milieu uit de BLEU-typetekst heeft overgenomen. Hij verwelkomt ook de aanpassing aan artikel 4, waarin reeds rekening wordt gehouden met toekomstige regionale organisaties. Hij merkt echter op dat, in tegenstelling tot de twee andere akkoorden die hier voorliggen, artikel 8 inzake overmakingen niet is aangepast om het in overeenstemming te brengen met het Europees recht. Gelet op het feit dat dit dossier al 8 jaar aansleept, was het misschien beter geweest om de tekst eerst aan te passen en een geamendeerde tekst voor te leggen ter goedkeuring.

De Raad is benieuwd of de overeenkomst zal bijdragen tot een stijging van de investeringen in Togo, dat volgens de memorie van toelichting tot hertoe slechts een bescheiden hoeveelheid (buitenlandse) investeringen kan aantrekken. Om de economische relaties tussen Vlaanderen en Togo verder uit te bouwen is tevens de nieuwe lijn Brussel-Lomé van Brussels Airlines vanaf juli 2010 interessant.

1.3. Kosovo

Gezien de instabiele politieke situatie na de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo op 17 februari 2008 is het moeilijk om investeringen aan te trekken. Mogelijks kunnen het advies van het Internationaal Gerechtshof van 22 juli 2010 over de onafhankelijkheidsverklaring en de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 9 september 2010, gezamenlijk voorbereid door Servië en de Europese Unie, over de samenwerking met Kosovo wel een positieve invloed hierop hebben.² Volgens de memorie van toelichting behoort Kosovo tot de sterkste groeilanden van Europa, maar tegelijk tot de armste. Het heeft geen eigen arbeidswetgeving. Toch heeft Kosovo bijna de volledige typetekst aanvaard. Artikel 6, lid 3, is wel aangepast omdat Kosovo geen lid is van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ook artikel 8, lid 1, werd aangepast, zoals in het akkoord met Montenegro.

Vlaanderen ontwikkelde reeds vóór de onafhankelijkheidsverklaring banden met Kosovo. Het Vlaams Parlement speelde hierin een actieve rol (o.m. door de ontvangst van toenmalig president Rugova). Ook onmiddellijk na het uitroepen van de onafhankelijkheid gaf de Vlaamse Regering de wens te kennen om nauwere relaties te ontwikkelen met Kosovo. In het kader van de samenwerking met Centraal- en Oost-Europa nam Geert Bourgeois, toenmalig minister voor Buitenlands Beleid, Kosovo uitdrukkelijk op in de lijst van landen die voor subsidiëring van samenwerkingsprojecten in aanmerking kwamen. Een intentieverklaring tot samenwerking werd eveneens ondertekend met de nieuwe Kosovaarse Regering. Het BLEU-investeringsakkoord vormt een aanvulling in het aanhalen van de economische banden.

2. Conclusie

De Raad neemt kennis van de ontwerpen van instemmingsdecreet en verwijst naar zijn vroegere adviezen met betrekking tot de BLEU-akkoorden. Hij herhaalt ook zijn vraag aan de Vlaamse Regering om het BLEU-typeakkoord in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter SARIv

Freddy Evens
Secretaris SARIv

² X, "EU welcomes adoption of UN resolution on Kosovo", in *Europolitics* No. 4040, 13 september 2010, p.12.; INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE, *Accordance with international law of the unilateral declaration of independence in respect of Kosovo*, Press release No. 2010/25, 22 juli 2010.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

LM

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.795/1
VAN 21 OKTOBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 5 oktober 2010 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010", heeft het volgende advies gegeven:

LM

48.795/1

Aan het einde van de overeenkomst, na artikel 17, wordt bepaald dat de Nederlandse, de Franse, de Engelse, de Albanese en de Servische tekst gelijkelijk authentiek zijn, doch dat in geval van verschil in uitlegging de Engelse tekst doorslaggevend is.

Het is derhalve raadzaam om ook de Engelse tekst aan de leden van het Vlaams Parlement voor te leggen.

Voor het overige zijn bij het ontwerp van decreet geen opmerkingen te maken.

LM

48.795/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessoren van de
	L. DENYS,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kosovo, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Pristina op 9 maart 2010, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 10 december 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGE:

Tekst van de overeenkomst

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KOSOVO,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KOSOVO,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

**HET KONINKRIJK BELGIË,
HET VLAAMSE GEWEST,
HET WAALSE GEWEST,
en HET BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST,
alsmede
HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,
enerzijds,**

en

**DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KOSOVO,
anderzijds,**

(hierna afzonderlijk “de Overeenkomstsluitende Partij” of gezamenlijk “de Overeenkomstsluitende Partijen” te noemen),

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door voor investeringen door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige investeringsvoorwaarden te scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

IN HET BESEF dat de aanmoediging van duurzame investeringen van wezenlijk belang is voor de verdere ontwikkeling van nationale en globale economieën;

IN HET BESEF dat een internationale investeringsovereenkomst voor alle bij een buitenlandse investering betrokken partijen de neerslag moet zijn van de basisbeginselen inzake transparantie, verantwoording en legitimiteit;

IN HET BESEF dat de aanmoediging en de wederzijdse bescherming van dergelijke investeringen uit hoofde van internationale investeringsovereenkomsten zal leiden tot het stimuleren van het individueel initiatief om zaken te doen en de welvaart in de Overeenkomstsluitende Partijen zal vergroten;

ZIJN het volgende overeengekomen:

ARTIKEL 1**BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN**

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term:

1. “Investeerders”:

- a) de “onderdanen”, met name elke natuurlijke persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België, de wetgeving van het Groothertogdom Luxemburg dan wel de wetgeving van de Republiek Kosovo wordt beschouwd als een onderdaan van het Koninkrijk België, een onderdaan van het Groothertogdom Luxemburg of een onderdaan van de Republiek Kosovo;
- b) de “vennootschappen”, met name alle ondernemingen, firma’s of verenigingen die zijn opgericht in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België, de wetgeving van het Groothertogdom Luxemburg dan wel de wetgeving van de Republiek Kosovo en waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk België, het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg of op het grondgebied van de Republiek Kosovo.

Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt een vennootschap die is opgericht overeenkomstig de wetgeving van een Overeenkomstsluitende Partij maar die daadwerkelijk onder al dan niet rechtstreeks toezicht staat van onderdanen of vennootschappen van de andere Overeenkomstsluitende Partij behandeld als een vennootschap van laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij.

2. “Investerings”: alle soorten vermogensbestanddelen en elke inbreng in speciën, natura of diensten, die rechtstreeks of onrechtstreeks worden geïnvesteerd of geherinvesteerd, en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a) roerende en onroerende goederen, alsmede andere soortgelijke rechten zoals hypotheeken, huurovereenkomsten, retentierechten, pandrechten, rechten van vruchtgebruik en andere soortgelijke rechten;
- b) aandelen en deelbewijzen in een vennootschap en alle andere vormen van deelneming, met inbegrip van minderheidsdeelnemingen dan wel onrechtstreekse deelnemingen;
- c) obligaties, schuldbewijzen, andere vorderingen, leningen, futures, opties en andere afgeleide producten en gelijk welke prestatie die een economische waarde heeft;
- d) intellectuele eigendomsrechten, met inbegrip van auteursrechten, octrooien, gebruiksmodellen, industriële ontwerpen, handelsmerken, handelsnamen, handels- en bedrijfsgeheimen, technische werkwijzen, knowhow en goodwill;
- e) nationaalrechtelijke of contractuele concessies, licenties, machtigingen of vergunningen waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen, turnkey-overeenkomsten, bouwovereenkomsten, management-overeenkomsten, productieovereenkomsten, overheidsconcessies en andere soortgelijke overeenkomsten.
- f) Voor zover de investering een volledige onderneming of commerciële exploitatie betreft of een deel ervan.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen en kapitaalbreng werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als “investering” zoals bedoeld in deze Overeenkomst.

Deze veranderingen worden uitgevoerd overeenkomstig de wetten en voorschriften van de Overeenkomstsluitende Partijen waar de investering wordt gedaan.

3. “Opbrengst”: de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, rente, vermogensaanwas, dividenden, royalty’s, bijdragen en uitkeringen.
4. “Grondgebied”:
 - a) het landgebied van het Koninkrijk België en het landgebied van het Groothertogdom Luxemburg evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin laatstgenoemde, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen;
 - b) het landgebied van de Republiek Kosovo met inbegrip van het luchtruim erboven waarover de Republiek Kosovo, overeenkomstig het internationaal recht, rechtsmacht en soevereine rechten uitoefent, met het oog op de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.
5. Onder “milieuwetgeving” wordt verstaan de wetten van de Overeenkomstsluitende Partijen, of bepalingen ervan die in de eerste plaats gericht zijn op de bescherming van het milieu, of op het voorkomen van een gevaar voor het leven of de gezondheid van mens, dier en planten, door:
 - a) het voorkomen, verminderen of beheersen van de introductie, de lozing of de emissie van verontreinigende stoffen of contaminanten;
 - b) het beheersen van milieugevaarlijke of toxische chemicaliën, stoffen, materialen en afvalstoffen, en het verspreiden van daarmee verband houdende informatie;
 - c) de bescherming of de instandhouding van in het wild levende dier- en plantensoorten met inbegrip van bedreigde soorten, hun habitat en de speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen.
6. Onder “arbeidswetgeving” wordt verstaan de wetten van de Overeenkomstsluitende Partijen, of bepalingen ervan die de inachtneming ten doel hebben van de onderstaande internationale arbeidsnormen zoals erkend door de Internationale Arbeidsorganisatie:
 - a) het recht op vereniging;
 - b) het recht om zich te organiseren en collectief te onderhandelen;
 - c) een verbod op het gebruikmaken van enige vorm van gedwongen of verplichte arbeid;
 - d) een minimumleeftijd voor de toelating van kinderen tot arbeid;
 - e) aanvaardbare arbeidsomstandigheden met betrekking tot minimumloon, arbeidsduur en arbeidsveiligheid en gezondheid.

ARTIKEL 2**BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die in overeenstemming is met het internationaal gewoonterecht, met inbegrip van een behoorlijke en billijke behandeling alsmede volledige bescherming en zekerheid.
3. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn met het oog op de handhaving van de openbare orde, belemmert geen van beide Overeenkomstsluitende Partijen, in rechte of in feite, door onredelijke of discriminatoire maatregelen het beheer, de instandhouding, de verkoop, de ontginning, het gebruik, het bezit, de uitbreiding, de liquidatie of enige andere overdracht van investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied.

ARTIKEL 3**NATIONALE BEHANDELING**

1. In alle aangelegenheden die onder deze Overeenkomst ressorteren, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke zij verleent aan investeringen op haar grondgebied van haar eigen onderdanen.
2. In alle aangelegenheden die onder deze Overeenkomst ressorteren, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke zij verleent aan haar eigen investeerders.

ARTIKEL 4**MEESTBEGUNSTIGINGSBEHANDELING**

1. In alle aangelegenheden die onder het bepaalde in deze Overeenkomst ressorteren, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke zij verleent aan investeringen op haar grondgebied van investeerders van een derde Staat.
2. In alle aangelegenheden die onder het bepaalde in deze Overeenkomst ressorteren (met inbegrip van artikel 12 zonder enige beperking), verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke zij verleent aan investeerders van een derde Staat.

3. Deze behandeling behelst geenszins de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan investeerders van een derde Staat in het kader van diens participatie in of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of enige andere vorm van regionale economische organisatie.
4. De behandeling waarin dit artikel voorziet behelst geenszins de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan investeerders van een derde Staat op basis van een Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting of andere overeenkomsten die betrekking hebben op belastingen.

ARTIKEL 5

MILIEU

1. Erkennend dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft om zelf het nationaal niveau van milieubescherming te bepalen en zelf het beleid en de prioriteiten op het gebied van milieu vast te leggen en dienovereenkomstig milieuwetten aan te nemen dan wel te wijzigen, dient het streven van elke Overeenkomstsluitende Partij gericht te zijn op een wetgeving die voorziet in internationaal overeengekomen niveaus van milieubescherming alsmede op een stelselmatige verbetering van bedoelde wetgeving.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is nationale milieuwetten te versoepelen met het oog op de bevordering van investeringen. In dit opzicht zal elke Overeenkomstsluitende Partij ervoor zorgen dat geen vrijstelling van bedoelde wetgeving wordt verleend noch dat er afbreuk aan wordt aan gedaan en dat evenmin wordt aangeboden vrijstelling van bedoelde wetgeving te verlenen noch er afbreuk aan te doen met het oogmerk het tot stand brengen, behouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied te bevorderen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verplichtingen waarmee ze krachtens internationale milieuovereenkomsten hebben ingestemd. Zij verzekeren dat hun nationale wetgeving voorziet in de erkenning en naleving van zodanige verplichtingen.

ARTIKEL 6

ARBEID

1. Erkennend dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft om zelf nationale arbeidsnormen vast te leggen, en dienovereenkomstig haar eigen arbeidswetgeving aan te nemen dan wel te wijzigen, dient het streven van elke Overeenkomstsluitende Partij gericht te zijn op een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende arbeidsnormen zoals bedoeld in het zesde lid van Artikel 1, alsmede op een daartoe strekkende verbetering van bedoelde normen.

2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetgeving te versoepelen met het oog op de bevordering van investeringen. In dit opzicht zal elke Overeenkomstsluitende Partij ervoor zorgen dat geen vrijstelling van bedoelde wetgeving wordt verleend noch dat er afbreuk wordt aan gedaan en dat evenmin wordt aangeboden vrijstelling van bedoelde wetgeving te verlenen noch er afbreuk aan te doen met het oogmerk het tot stand brengen, behouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied te bevorderen.
3. België en Luxemburg als leden van de Internationale Arbeidsorganisatie en Kosovo als kandidaat-lid van de Internationale Arbeidsorganisatie bevestigen andermaal hun verplichtingen als leden van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede de verplichtingen die ze krachtens de *Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up* van de IAO hebben. Zij verzekeren dat hun nationale wetgeving voorziet in de erkenning en naleving van zodanige arbeidsnormen en internationaal erkende arbeidsnormen zoals vermeld in het zesde lid van Artikel 1.

ARTIKEL 7

ONTNEMING EN EIGENDOMSBEPERKING

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel of reeks maatregelen te treffen die tot gevolg hebben dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen (hierna te noemen “onteigening”).
2. Wanneer om redenen van openbaar nut, veiligheid of nationaal belang van het bepaalde in het eerste lid moet worden afgeweken, dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld:
 - a) de maatregelen worden genomen met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;
 - b) de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met bijzondere verbintenissen;
 - c) de maatregelen gaan vergezeld van voorzieningen voor de betaling van een billijke, reële en snelle schadeloosstelling.

Als onteigening worden meegerekend, situaties waarin een Overeenkomstsluitende Partij overgaat tot onteigening van de vermogensbestanddelen van een vennootschap of een bedrijf op haar grondgebied waarin een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij een investering heeft gedaan, met inbegrip van het bezit van aandelen.

3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de billijke marktwaarde van de onteigende investeringen onmiddellijk vóór de onteigening plaatshad. De billijke marktwaarde houdt geen rekening met waardeveranderingen die het gevolg zijn van de eerdere bekendmaking van de onteigening.

De schadeloosstelling kan volledig te gelde worden gemaakt in een omwisselbare munt en ze moet vrij kunnen worden overgemaakt. De schadeloosstelling levert rente op tegen een commercieel tarief op marktbasis vanaf de datum van onteigening tot de datum van uitbetaling.

4. Onverminderd de andere bepalingen van deze Overeenkomst, wordt aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, een behandeling toegekend die ten minste gelijk is aan die welke aan haar eigen investeerders of aan investeerders van de meest begunstigde natie wordt verleend, naar gelang van wat het gunstigst is voor de desbetreffende investeerders.

ARTIKEL 8

OVERMAKINGEN

1. Onverminderd de maatregelen die door de Europese Unie werden of zullen worden genomen, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de toelating om alle met een investering verband houdende uitkeringen vrij over te maken. Deze omvatten onder andere doch niet uitsluitend:
 - a) bedragen bestemd om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden;
 - b) bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, intresten, royalty's, beheersprovisies en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten, alsmede de bezoldiging van het geëxpatriëerd personeel;
 - c) inkomsten;
 - d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke liquidatie van de investeringen, met inbegrip van meerwaarden of verhogingen van het geïnvesteerd kapitaal;
 - e) de in toepassing van Artikel 7 uitgekeerde schadeloosstelling.
2. De onderdanen van elke Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan hun lonen en andere bezoldigingen over te maken naar hun land van herkomst.
3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de koers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt.
4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de toelating die vereist is om de overmaking onverwijld uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke bankkosten.

ARTIKEL 9**SUBROGATIE**

1. Indien één der Overeenkomstsluitende Partijen of één van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een voor een investering verleende waarborg, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de desbetreffende openbare instelling in de rechten van de investeerders is getreden.
2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

ARTIKEL 10**TOEPASBARE REGELS**

Wanneer een vraagstuk omtrent investeringen wordt geregeld bij deze Overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene Overeenkomstsluitende Partij dan wel bij internationaalrechtelijke verplichtingen die voornoemde Partij is aangegaan of op een later tijdstip kan aangaan, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

ARTIKEL 11**BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN**

1. Investeringsen waarvoor een bijzondere overeenkomst is gesloten tussen de ene Overeenkomstsluitende Partij en investeerders van de andere Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich de door haar aangegane verbintenissen ten aanzien van de investering van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij te allen tijde na te komen.

ARTIKEL 12**REGELING VAN INVESTERINGSGESCHILLEN**

1. Van elk investeringsgeschil omtrent de uitlegging of toepassing van deze overeenkomst tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt schriftelijk kennis gegeven door de investeerder van die andere Overeenkomstsluitende Partij.

De Partijen bij het geschil dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke via een minnelijke schikking te regelen.

2. Wanneer de bij het geschil betrokken partijen binnen drie maand na ontvangst van de kennisgeving niet tot een minnelijke schikking zijn gekomen, wordt het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gedaan, hetzij aan internationale arbitrage.

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming elk geschil aan zodanige arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat beide Partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken.

3. In geval van internationale arbitrage, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende instellingen:

- een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.) op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Staat die partij is bij het Verdrag van de Verenigde Naties over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken (hierna te noemen “het Verdrag van New York”);
- het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld, wanneer elke Staat die Partij is bij de onderhavige Overeenkomst, partij is geworden bij bedoeld Verdrag. Zolang niet aan deze voorwaarde is voldaan, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen overeenkomstig het bepaalde in de Aanvullende Voorziening van het I.C.S.I.D.;
- een scheidsgerecht (bestaande uit drie scheidsmannen) dat is opgericht
 - overeenkomstig de arbitrageregels van de Internationale Kamer van Koophandel, die het geschil zal regelen met inachtneming van de bedoelde regels; en
 - op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Staat die partij is bij het Verdrag van New York.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer of als verdediging tegen een vordering kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in Artikel 9 van deze Overeenkomst vermelde waarborg heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.

5. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren en na te leven overeenkomstig haar nationale wetgeving en de van toepassing zijnde geldende internationale overeenkomsten.

ARTIKEL 13**GESCHILLEN TUSSEN DE OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN
BETREFFENDE DE UITLEGGING OF TOEPASSING VAN DEZE OVEREENKOMST**

1. Geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.
2. Wanneer een geschil niet langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie bestaande uit vertegenwoordigers van beide Overeenkomstsluitende Partijen. Deze Commissie komt op verzoek van de meest gerede Partij en zonder onnodige vertraging bijeen.
3. Indien de gemengde commissie het geschil niet kan regelen, wordt het op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen onderworpen aan een scheidsgerecht dat voor elk geval afzonderlijk op de volgende wijze wordt samengesteld:
 - a) Elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt één scheidsman (die al dan niet een onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij) binnen een tijdvak van twee maanden vanaf de datum waarop een der Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun benoeming benoemen de twee scheidsmannen in onderlinge overeenstemming een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter van het scheidsgerecht.
 - b) Indien deze termijnen worden overschreden, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming(en) te verrichten.
 - c) Indien de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt de Ondervoorzitter van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoeming(en) te verrichten.
 - d) Indien de Ondervoorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt het lid van het Internationale Gerechtshof dat na hem het hoogst in anciënniteit is verzocht de benoeming(en) te verrichten.
4. Het aldus samengesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Het doet uitspraak bij meerderheid van stemmen; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.
5. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman. De kosten die voortvloeien uit de benoeming van de derde scheidsman en de ambtelijke kosten van het gerecht worden gelijkkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen.

ARTIKEL 14**TRANSPARANTIE**

Elke Partij zorgt er in de mate van het mogelijke voor dat haar algemeen geldende wetten, voorschriften en administratieve beslissingen betreffende een aangelegenheid die door deze Overeenkomst wordt geregeld, onverwijld worden bekendgemaakt of anderszins ter beschikking worden gesteld, zodat belangstellenden en de andere Partij er kennis van kunnen nemen.

ARTIKEL 15**OVERLEG**

De Overeenkomstsluitende Partijen plegen met elkaar overleg over elke aangelegenheid die verband houdt met de toepassing of de uitlegging van deze investeringsovereenkomst.

ARTIKEL 16**VORIGE INVESTERINGEN**

Deze Overeenkomst is van toepassing op de investeringen die na 10 juni 1999 werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met de wetten en voorschriften van laatstgenoemde.

ARTIKEL 17**INWERKINGTREDING EN DUUR**

1. Deze Overeenkomst treedt in werking een maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen de akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.
2. Tenzij ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Overeenkomstsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt deze Overeenkomst telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, met dien verstande dat elke Overeenkomstsluitende Partij zich het recht voorbehoudt de Overeenkomst (via diplomatieke kanalen) te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maand vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die vóór de datum van beëindiging van de Overeenkomst zijn gedaan, blijft deze van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar vanaf de datum van beëindiging.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

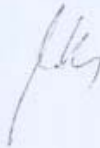
GEDAAN te Pristina, op 9 maart 2010, in twee oorspronkelijke exemplaren in de Nederlandse, de Franse, de Engelse, de Albanese en de Servische taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE:**

**VOOR DE REGERING VAN
DE REPUBLIEK KOSOVO:**

Voor het Koninkrijk
België:
Voor het Vlaamse Gewest:
Voor het Waalse Gewest:
Voor het Brusselse
Hoofdstedelijke Gewest:

Voor het Groothertogdom
Luxemburg:

Yves LETERME
Eerste Minister

Hashim THACI
Eerste Minister

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION,
on the one hand,
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KOSOVO,
on the other hand,
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION,
on the one hand,
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KOSOVO,
on the other hand,
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS**

**THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE WALLOON REGION,
THE FLEMISH REGION,
and THE BRUSSELS-CAPITAL REGION,
as well as
THE GRAND-DUCHY OF LUXEMBOURG,
on the one hand,**

and

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KOSOVO,
on the other hand,**

(hereinafter individually referred to as “the Contracting Party”, or collectively referred to as “the Contracting Parties”),

DESIRING to strengthen their economic cooperation by creating favourable conditions for investments by investors from one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNIZING that the promotion of sustainable investments is critical for the further development of national and global economies;

RECOGNIZING that an international investment agreement should reflect the basic principles of transparency, accountability and legitimacy for all participants in foreign investment processes;

RECOGNISING that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of individual business initiatives and will increase prosperity and welfare in the Contracting Parties;

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1**DEFINITIONS**

For the purpose of this Agreement,

1. The term “investors” shall mean:

- a) “nationals”, i.e. any natural person who, according to the legislation of the Kingdom of Belgium, the legislation of the Grand-Duchy of Luxembourg or the legislation of the Republic of Kosovo, is considered as a citizen of the Kingdom of Belgium, a citizen of the Grand-Duchy of Luxembourg or a citizen of the Republic of Kosovo respectively;
- b) “companies”, i.e. any corporation, firm or association incorporated or constituted in accordance with the legislation of the Kingdom of Belgium, the legislation of the Grand-Duchy of Luxembourg or the legislation of the Republic of Kosovo and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium, the territory of the Grand-Duchy of Luxembourg or the territory of the Republic of Kosovo respectively.

For the purposes of this Agreement, a company incorporated or constituted under the law of one Contracting Party but effectively controlled, directly or indirectly, by nationals or companies of the other Contracting Party, shall be treated as a company of the latter Contracting Party.

2. The term “investments” shall mean any kind of assets and any contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested, directly or indirectly, in accordance with the laws and regulations of the host Contracting Party and more particularly, though not exclusively:

- a) movable and immovable property as well as any other such rights, including mortgages, leases, liens, pledges, usufruct and other similar rights;
- b) shares in a company and stock of a company and any other kind of shareholdings, including minority or indirect ones, in companies;
- c) bonds, debentures, other debt instruments, loans, futures, options and other derivatives and claims to money and to any performance having an economic value;
- d) intellectual property rights, including copyrights, patents, utility-model patents, industrial designs, trade-marks, trade-names, trade and business secrets, technical processes, know-how, and goodwill;
- e) concessions, licenses, authorizations or permits granted pursuant to domestic law or under contract, including concessions to explore, develop, extract or exploit natural resources, turnkey, construction, management, production, public service concessions and other similar contracts;
- f) provided that the investment is part or all of a business or commercial operation;

Changes in the legal form in which assets and contributions have been invested or reinvested shall not affect their designation as “investments” for the purpose of this Agreement.

Such changes are made in accordance with the laws and regulations of the host Contracting Parties.

3. The term “returns” shall mean the amounts yielded by an investment and shall include in particular, though not exclusively, profits, interests, capital increases, dividends, royalties, rent and fees.
4. The term “territory” shall mean:
 - a) the land territory of the Kingdom of Belgium and the land territory of the Grand-Duchy of Luxembourg, as well as the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters of the Kingdom of Belgium upon which it exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and its jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources;
 - b) the land territory of the Republic of Kosovo means the territory including air space above it over which it has jurisdiction or sovereign rights for the purpose of exploration and conservation of natural resources, pursuant to the international law.
5. The term “environmental legislation” shall mean any legislation of the Contracting Parties, or provision thereof, the primary purpose of which is the protection of the environment, or the prevention of a danger to human, animal, or plant life or health, through:
 - a) the prevention, abatement or control of the release, discharge, or emission of pollutants or environmental contaminants;
 - b) the control of environmentally hazardous or toxic chemicals, substances, materials and wastes, and the dissemination of information related thereto;
 - c) the protection or conservation of wild flora or fauna, including endangered species, their habitat, and specially protected natural areas in the Contracting Party’s territory.
6. The term “labour legislation” shall mean legislation of the Contracting Parties, or provisions thereof, that purport to give effect to the following international labour standards as defined by the International Labour Organisation:
 - a) the right of association;
 - b) the right to organise and bargain collectively;
 - c) a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labour;
 - d) a minimum age for the employment of children;
 - e) acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours of work, and occupational safety and health.

ARTICLE 2

PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

1. Each Contracting Party shall promote investments in its territory by investors of the other Contracting Party and shall admit such investments in accordance with its legislation.

2. Each Contracting Party shall accord to investments of investors of the other Contracting Party treatment in accordance with customary international law, including fair and equitable treatment and full protection and security.
3. Except for measures required to maintain public order, neither Contracting Party shall in its territory impair, either in law or in practice, by arbitrary or discriminatory measures the management, maintenance, sale, operation, use, possession, expansion, liquidation or other disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

NATIONAL TREATMENT

1. In respect of all matters governed by this Agreement, each Contracting Party shall accord to investments by investors of the other Contracting Party treatment no less favourable than that which it accords to investments in its territory by its own nationals.
2. In respect of all matters governed by this Agreement, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party treatment no less favourable than that which it accords to its own investors.

ARTICLE 4

MOST FAVOURED NATION TREATMENT

1. In respect of all matters covered by the provisions of this Agreement, each Contracting Party shall accord to investments by investors of the other Contracting Party treatment no less favourable than that which it accords to investments in its territory of investors of a third State.
2. In respect of all matters covered by the provisions of this Agreement (including without limitation Article 12), each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party, treatment no less favourable than that which it accords to investors of any third State.
3. This treatment shall not extend to the privileges granted by one Contracting Party to investors of a third State by virtue of its participation or association in a free trade area, customs union, common market or any other form of regional economic organisation.
4. The treatment granted by this article shall not be extended to the privileges granted by one Contracting State to investors of a third State as a consequence of an agreement to avoid double taxation or other international agreements concerning taxation.

ARTICLE 5**ENVIRONMENT**

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own levels of domestic environmental protection and environmental (development) policies and priorities, and to adopt or modify accordingly its environmental legislation each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provides for internationally agreed levels of environmental protection and shall strive to continue to improve its legislation.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic environmental legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.
3. The Contracting Parties reaffirm their commitments under the international environmental agreements, which they have accepted. They shall strive to ensure that such commitments are fully recognised and implemented by their domestic legislation.

ARTICLE 6**LABOUR**

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own domestic labour standards, and to adopt or modify accordingly its labour legislation, each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provides for labour standards consistent with the international labour standards set forth in paragraph 6 of Article 1 and shall strive to improve those standards in that light.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic labour legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.
3. Belgium and Luxembourg as members of the International Labour Organisation and Kosovo as a candidate for membership of the International Labour Organisation reaffirm the commitments under the International Labour Organisation Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up. The Contracting Parties shall strive to ensure that such labour principles and the international labour standards set forth in paragraph 6 of Article 1 are recognised and protected by domestic legislation.

ARTICLE 7**DEPRIVATION AND LIMITATION OF OWNERSHIP**

1. Each Contracting Party undertakes not to adopt any measure of expropriation or nationalisation or any other measure or series of measures having the effect of directly or indirectly dispossessing the investors of the other Contracting Party of their investments in its territory (hereinafter referred to as “expropriation”).
2. If reasons of public purpose, security or national interest require a derogation from the provisions of paragraph 1, the following conditions shall be complied with:
 - a) the measures shall be taken under due process of law;
 - b) the measures shall be neither discriminatory, nor contrary to any specific commitments;
 - c) the measures shall be accompanied by the payment of an adequate, effective and prompt compensation.

Expropriation shall include situations where one of the Contracting Parties expropriates the assets of a company or enterprise in its territory in which an investor of the other Contracting Party has an investment, including through the ownership of shares.

3. Such compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investments immediately before the expropriation occurred. The fair market value shall not reflect any change in value occurring because the expropriation had become known earlier.

Compensation shall be fully realisable in a convertible currency and freely transferable and shall also include interest at a commercial rate established on a market basis from the date of expropriation until the date of payment.

4. Without prejudice to the other provisions of this Agreement, investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, at least equal to that which the latter Contracting Party grants to its own investors or to the investors of the most favoured nation, whichever is more favourable to the investors concerned.

ARTICLE 8**TRANSFERS**

1. Without prejudice to the measures adopted or to be adopted by the European Union, each Contracting Party shall grant to investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments relating to an investment, including, though not exclusively:
 - a) amounts necessary for establishing, maintaining or expanding the investment;

- b) amounts necessary for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of loans, interests, royalties, management fees and other payments resulting from licences, franchises, concessions and other similar rights, as well as salaries of expatriate personnel;
 - c) returns;
 - d) proceeds from the total or partial liquidation of investments, including capital gains or increases in the invested capital;
 - e) compensation paid pursuant to Article 7.
- 2. The nationals of each Contracting Party who have been authorised to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer their earnings and other remunerations to their country of origin.
 - 3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made to spot transactions in the currency used.
 - 4. Each Contracting Party shall issue the authorisations required to ensure that the transfers can be made without undue delay, with no other expenses than the usual banking costs.

ARTICLE 9

SUBROGATION

- 1. If one Contracting Party or any public institution of this Party pays compensation to its own investors pursuant to a guarantee providing coverage for an investment, the other Contracting Party shall recognise that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.
- 2. As far as the transferred rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer who is subrogated into the rights of the indemnified investors the obligations of the latter under law or contract.

ARTICLE 10

APPLICABLE REGULATIONS

If an issue relating to investments is covered both by this Agreement and by the national legislation of one Contracting Party or by obligations under international law, existing or to be subscribed to by that Party in the future, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them.

ARTICLE 11**SPECIFIC AGREEMENTS**

1. Investments governed by a specific agreement concluded between one Contracting Party and investors of the other Party shall be covered by the provisions of this Agreement and by those of the specific agreement.
2. Each Contracting Party undertakes to ensure at all times that the commitments it has entered into in respect of the investment by investors of the other Contracting Party shall be observed.

ARTICLE 12**SETTLEMENT OF INVESTMENT DISPUTES**

1. Disputes regarding interpretation or application of this Agreement between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the investor to the other Contracting Party.

As far as possible, the Parties to the dispute shall endeavour to settle the dispute through amicable negotiations.

2. If the dispute cannot be settled amicably within three months from the notification, the dispute shall be submitted, at the option of the investor, either to the competent jurisdiction of the State where the investment was made, or to international arbitration.

To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration. Such consent implies that both Parties waive the right to demand that all domestic administrative or judiciary remedies be exhausted.

3. In case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter mentioned organisations, at the option of the investor:
 - an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) in the territory of a Contracting State to the New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (hereinafter referred to as the "New York Convention");
 - the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention. As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute may be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D.;
 - an arbitral tribunal (composed of three arbitrators) established
 - in accordance with the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce which will resolve the dispute under the said Rules; and
 - in the territory of a Contracting State to the New York Convention.

4. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection or as defence to a claim the fact that the investor who is the opposing party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 9 of this Agreement.
5. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute and comply with the awards in accordance with its national legislation and applicable international agreements in force.

ARTICLE 13

DISPUTES BETWEEN THE CONTRACTING PARTIES RELATING TO THE INTERPRETATION OR APPLICATION OF THIS AGREEMENT

1. Any dispute relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through diplomatic channels.
2. In the absence of a settlement through diplomatic channels, the dispute shall be submitted to a joint commission consisting of representatives of the two Contracting Parties; this commission shall convene without undue delay at the request of the first party to take action.
3. If the joint commission cannot settle the dispute, the latter shall be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitration tribunal set up as follows for each individual case:
 - a) Each Contracting Party shall appoint one arbitrator (who may or may not be a national of either Contracting Party) within a period of two months from the date on which either Contracting Party has informed the other Party of its intention to submit the dispute to arbitration. Within a period of two months following their appointment, these two arbitrators shall appoint by mutual agreement a national of a third State as chairman of the arbitration tribunal.
 - b) If these time limits have not been complied with, either Contracting Party shall request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment(s).
 - c) If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the Vice-President of the International Court of Justice shall be requested to make the appointment(s).
 - d) If the Vice-President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the member of the International Court of Justice next in seniority shall be requested to make the appointment(s).
4. The tribunal thus constituted shall determine its own rules of procedure. Its decisions shall be taken by a majority of the votes; they shall be final and binding on the Contracting Parties.

5. Each Contracting Party shall bear the costs resulting from the appointment of its arbitrator. The expenses in connection with the appointment of the third arbitrator and the administrative costs of the tribunal shall be borne equally by the Contracting Parties.

ARTICLE 14

TRANSPARENCY

Each Party shall, to the extent possible, ensure that its laws, regulations and administrative rulings of general application respecting any matter governed by this Agreement are promptly published or otherwise made available in such a manner as to enable interested persons and the other Party to become acquainted with them.

ARTICLE 15

CONSULTATIONS

The Contracting Parties shall consult with each other concerning any matter related to the application or interpretation of this Agreement concerning investments.

ARTICLE 16

PREVIOUS INVESTMENTS

This Agreement shall govern the investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the latter's laws and regulations after 10 June 1999.

ARTICLE 17

ENTRY INTO FORCE AND DURATION

1. "This Agreement shall enter into force one month after the date of the receipt of the last written notification regarding ratification by the Contracting Parties. This Agreement shall remain in force for a period of ten years"
2. Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least six months before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification (through diplomatic channels) given at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

3. Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by the provisions of this Agreement for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Pristina, on 9th March 2010, in two original copies, each in the English, French, Dutch and Albanian and Serbian languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

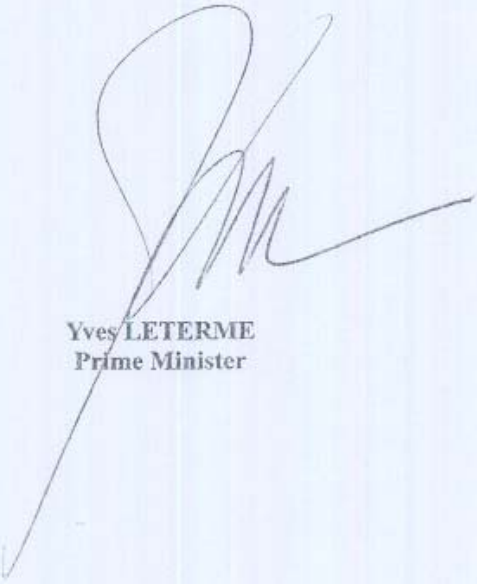
**FOR THE BELGIUM-LUXEMBOURG
ECONOMIC UNION:**

**FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC
OF KOSOVO:**

**For the Kingdom
of Belgium:**

**For the Grand-Duchy
of Luxembourg:**

**For the Walloon Region:
For the Flemish Region:
For the Brussels-Capital
Region:**

**Yves LETERME
Prime Minister**

**Hashim THACI
Prime Minister**